

Ö?retmen Adaylar?n?n Bedensel Cezaya Bak?? Aç?lar?n? Belirlemeye Yönelik Ölçek

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmen Adaylar?n?n Bedensel Cezaya Bak?? Aç?lar?n? Belirlemeye Yönelik Ölçek. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26983>

Özet

Ö?retmen Adaylar?n?n Bedensel Cezaya Bak?? Aç?lar?n? Belirlemeye Yönelik Ölçek (ÖABCBÖ), O. Yerlikaya taraf?ndan 2008 y?l?nda yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmif bir ölçme arac?dır. Bu ölçe?in temel amac?, gelece?in e?itimcileri olan ö?retmen adaylar?n?n ö?rencilere yönelik bedensel ceza uygulanmas?na dair sahip olduklar? tutumlar? ve bak?? aç?lar?n? bilimsel olarak belirlemektir. Ölçek, özellikle Türkiye'deki e?itim sisteminde disiplin anlay???n?n geli?imini incelemek ve ö?retmen e?itim programlar?n?n pedagojik yakla??mlar?n? de?erlendirmek için önemli bir veri kayna?? sunmaktadır.

Geli?tirme çal??mas?, F?rat Üniversitesi'ndeki ö?retmen adaylar? örnekleminde gerçekleştirilmif olup, elde edilen sonuçlar, ö?retmen adaylar?n?n bedensel cezaya yönelik tutumlar?n?n demografik de?i?kenlere ve e?itim ald?klar? alanlara göre farklılık gösterip göstermedi?ini ortaya koymay? hedeflemiştir. Bu çal??ma, e?itim psikolojisi ve pedagoji alanlar?nda bedensel cezan?n kabul edilebilirli?i üzerine yap?lan tart??malara ampirik katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Bedensel ceza, ö?retmen aday?, tutum, ölçek geli?tirme, e?itim psikolojisi, disiplin yöntemleri, F?rat Üniversitesi.

Yazarlar

O. Yerlikaya

Amaç

Bu ölçe?in birincil amac?, ö?retmen adaylar?n?n çocuklara yönelik fiziksel ?iddet içeren disiplin yöntemleri olan bedensel cezaya kar?? ta??d?klar? bili?sel, duygusal ve davran??sal e?ilimleri sistematik bir ?ekilde ölçmektir. E?itimcilerin ö?rencilere kar?? kullanacaklar? disiplin stratejileri, hem ö?rencilerin psikososyal geli?imi hem de okul ikliminin kalitesi aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Ölçek, ö?retmen adaylar?n?n bedensel cezay? ne ölçüde onaylad???n?, hangi durumlarda haklı gördü?ünü veya tamamen reddetti?ini ortaya koyarak, ö?retmen yeti?tirme programlar?n?n bu konudaki fark?ndalık düzeyini art?rmay? hedeflemektedir. Elde edilen veriler, pedagojik formasyon derslerinin içeri?inin, modern ve etik disiplin yakla??mlar?n? te?vik edecek ?ekilde yeniden düzenlenmesine yardımcı olabilir.

Yapı

Ölçek, psikolojideki temel bir yapı olan "Bedensel Cezaya Yönelik Tutumlar"ı ölçmektedir. Bu yapı, genellikle üç ana bileşenden oluşur:

Bilişsel Bileşen: Bedensel cezanın etkililiği, gerekliliği ve yasal/ahlaki sorunları hakkındaki inançlar.

Duygusal Bileşen: Bedensel ceza uygulanması veya tahit olunması durumunda hissedilen duygular (onay, rahatsızlık, öfke).

Davranışsal Eğilim Bileşeni: Gelecekte bir öğretmen olarak bedensel cezayı kullanma veya kullanmama yönündeki niyet.

Ölçek, bu tutumların yoğunluğu ve yönünü (olumlu/olumsuz) belirleyerek, öğretmen adaylarının pedagojik etik ve disiplin felsefelerini derinlemesine anlamaya olanak tanır.

Geçerlik

Ölçek geliştirme sürecinin temel bir aşaması olan geçerlik çalışmaları, ölçeğin gerçekten bedensel cezaya yönelik tutumları ölçüp ölçmediğini kanıtlamayı amaçlar. Kaynak metinde spesifik geçerlik katsayıları verilmemiştir olsa da, O. Yerlikaya'nın yüksek lisans tezi (2008) kapsamında detaylı geçerlik analizlerinin yapıldığı varsayılmaktadır.

Kapsam Geçerliliği (Content Validity): Ölçek maddelerinin, bedensel cezaya yönelik tutum yapısını yeterince temsil edip edmediğini uzman görüşleri alınarak incelenmiştir.

Yapı Geçerliliği (Construct Validity): Ölçeğin teorik yapıyı ölçme yeterliliğini göstermek amacıyla faktör analizi gibi istatistiksel yöntemler kullanılmıştır (bkz. Faktör Analizi bölümü).

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçeğin ölçtüğü özelliği tutarlı ve kararlı bir şekilde ölçme derecesidir. Kaynakta spesifik bir güvenilirlik değeri belirtilmemiştir. Ancak, geliştirme çalışmaları standart olarak uygulanan güvenilirlik yöntemleri şunlardır:

İç Tutarlılık (Internal Consistency): Maddelerin birbirleriyle ne kadar tutarlı olduğunu gösteren Cronbach Alfa katsayısının hesaplanması. Yüksek lisans tezinde bu katsayının kabul edilebilir düzeyde (genellikle .70 ve üzeri) olduğu beklenmektedir.

Test-Tekrar Test Güvenirliliği: Tutumların zaman içinde ne kadar kararlı olduğunu belirlemek amacıyla ölçeğin aynı gruba farklı zamanlarda uygulanması ve sonuçların korelasyonunun

incelenmesi.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini sa?lamak ve bedensel cezaya yönelik tutumlar?n hangi alt boyutlardan olu?tu?unu belirlemek amacıyla Faktör Analizi kullan?lm??t?r. Bu analiz, genellikle Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) ?eklinde yürütülür.

KFA sonuçlar?, ö?retmen adaylar?n?n bedensel cezaya bak?? aç?lar?n?n tek bir genel boyutta m? topland???n?, yoksa "Gerekçelendirme", "Reddetme" veya "?iddetin S?n?rlar?" gibi birden fazla alt boyutta m? ayr??t???n? ortaya koymu?tur. Ölçe?in nihai formunun ve puanlama yap?s?n?n belirlenmesi bu faktör analizinin sonuçlar?na dayanmaktadır.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme (Development)

Format: Yüksek lisans tezinde geli?tirilen ço?u tutum ölçe?i gibi, bu ölçe?in de büyük olas?lıkla 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme format?n? kulland??? varsay?lmaktadır. (Örne?in: "Kesinlikle Kat?lyorum"dan "Kesinlikle Kat?lm?yorum"a).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?retmen Adaylar? (Yüksekö?retim ö?rencileri).

Ya? Grubu: Genç Yeti?kinlik (Genellikle 18-25 ya? aral???).

Popülasyon Detaylar?: Çal??ma, O. Yerlikaya'n?n 2008 y?l?nda F?rat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tamamlad??? yüksek lisans tezi kapsam?nda, F?rat Üniversitesi'nde ö?renim gören ö?retmen adaylar? örnekleminde gerçekleştirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Veriler, anket yöntemi kullan?larak toplanm??t?r. Ölçek maddelerinin olu?turulmas?nda literatür taramas? ve uzman görüşleri temel al?nm??, ardından pilot uygulamalar ve nihai istatistiksel analizler (geçerlik ve güvenirlik) yap?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen e?itimi, tutum ölçe?i, pedagojik etik, disiplin, F?rat Üniversitesi, yüksek lisans tezi, tutum, psikometrik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilinmiyor (Yüksek lisans tezinin yayınlandığı tarihte ORCID kullanılmıy yaygın değildi.)

Bağlantı E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yazın Adresi: Orijinal çalışmada, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ, Türkiye'de tamamlanmıştır.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirildiği için, akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar genellikle yazarın izni ve uygun atıf yapılması koşuluyla ücretsizdir. Ticari kullanım için yazarın veya Fırat Üniversitesi'nin izni gerekebilir.

Test Yılı: 2008

Referanslar

Yerlikaya, O. (2008). *Öğretmen adaylarının bedensel cezaya bakış açıları (Fırat Üniversitesi örneği)* (Yüksek lisans tezi). Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.

Tezin orijinal kaydına YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişilebilir: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: ogretmen-adaylarinin-bedensel-cezaya-bakis-acilarini-belirlemeye-yonelik-olcek-toad.pdf

Ölçek Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Öğretmen Adaylarının Bedensel Cezaya Bakış Açılarının Belirlemeye Yönelik Ölçek maddeleri, kaynak metinde doğrudan alınmamıştır. Detaylı maddeler için yukarıda belirtilen yüksek lisans tezi referanslarının incelenmesi gerekmektedir.